

спільність «для всіх українців, в наддніпрянських, і наддністрянських» [5, с. 189]. Усією своєю літературною працею І. Франко змагав до того, аби його мова, не «траплячи своєї галицької основи», була зрозуміла для всього українського народу, без огляду на те, де він живе [6, с. 190].

Франкіана Василя Сімовича постає як цінний досвід проникливої рецепції та інтерпретації творчого доробку Івана Франка – знаного й ще не знаного, пізнаного й пізнаваного. Філігранний стиль літературно-критичного аналізу та доглибинних лінгвостилістичних рефлексій, тонкі спостереження над формою і змістом різножанрових текстів органічно, біографічні силуети вплітаються в канву оповіді про складні й часто суперечливі суспільні обставини, в історичні та культурні контексти життєдіяльності й життєтворчості Івана Франка.

Список використаної літератури

1. Донцов Д. Туга за героїчним : Ідеї і постаті літературної України. Лондон : СУМ, 1953. 160 с.
2. Євшан М. Критика. Літературознавство. Естетика. Київ : Основи, 1998. 657 с.
3. Павличко Д. Сучасні акценти у поемі Івана Франка «Мойсей» / Іван Франко. «Мойсей». Дрогобич : Коло, 2005. С. 5 – 20.
4. Стецик М. Поема Івана Франка «Мойсей» : фрагменти текстової стереометрії / «Поезії дивнії чари». Франкознавчі та інші студії / НАН України. Інститут Івана Франка; [відповід. Ред. А. Швець; наук. ред.: К. Дронь, І. Котик, М. Лапій; передм. А. Швець; редкол.: Є. Нахлік (гол.) та ін.]. Львів, 2020. 392 с. С. 129 – 142.
5. Франкіана Василя Сімовича / Упоряд., передмова та приміт. М. Білоус і З. Терлака. Львів, 2004. 234 с.
6. Франко І. Вибрані твори: В 3-х т. Т. I : Поезії, поеми. 2-е вид., доп. / Ред. колегія: Скотний В. та інші; упор. Шалата М. Дрогобич : Коло, 2005. 824 с.

Світлана Сухарева,
доктор філологічних наук, професор

РОЛЬ «ЄВРОПЕСЬКОЇ СИСТЕМИ ОПИСУ МОВНОЇ ОСВІТИ» У ВИКЛАДАННІ ПОЛЬСЬКОЇ МОВИ ЯК ІНОЗЕМНОЇ

Видана польською мовою «Європейська система опису мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання» («Europejski system opisu kształcenia językowego: uczenie się, nauczanie, ocenianie») (ESOKJ) [1], в оригінальній версії англійською мовою: «Common European Framework of Reference» (CEFR)) – загальноприйняті освітні стандарти, розроблені Радою Європи, які діють на всій території Євросоюзу.

Перший варіант цього документу був створений у 1991–1997 роках і протягом наступних десятиліть зазнавав модифікацій, про що свідчить хоча б його остаточне видання 2001 року [3]. Попри таку формальну завершеність, CEFR щорічно підлягає обговоренню та перегляду, що спонукає до впровадження новітніх тенденцій до сучасної системи освіти.

У вказаній програмі формування освіти враховані комунікативні навички, ситуативні завдання, мовленнєві процеси та явища (продуктивні, рецептивні, інтерактивні тощо), комплекс необхідних компетентностей, які окреслюють рівень вивчення іноземної мови. Зокрема, з неї дізнаємося про різні підходи до вивчення польської мови як іноземної, а також про визначники різних рівнів володіння мовою, які для зручності систематизовані у зіставній таблиці. Додатково звернено увагу на феномен багатомовності та різний академічний контекст вивчення іноземних мов (локальний, інституційний, особистісний, медіальний та ін.).

Об'єктивність опису полягає у визначенні шести рівнів мовної компетентності – від А1 до С2, в межах яких відбувається поділ на групи, до складу яких входять рівноцінні учасники.

Із дискусійних матеріалів на тему сучасної освітньої політики Ради Європи дізнаємося, що: *«Плюрилінгвальна та міжкультурна освіта цінує всі мови та культури, які учні приносять із собою (включаючи жестові, меншинні та мігрантські мови та культури), визнає важливість мов навчання для успішного*

навчання та вважає мовну підтримку мігрантів ключем до їхньої інтеграції та повноцінної участі в демократичних суспільствах. Необхідність подальшої підтримки впровадження плюрилінгвальної та міжкультурної освіти для забезпечення виконання нею своєї ролі у підтримці трьох стовпів Ради: прав людини, демократії та верховенства права, нещодавно була підтверджена в Рекомендації (CM/Rec(2022)) про важливість плюрилінгвальної та міжкультурної освіти для демократичної культури» [2].

Деталізовані характеристики опрацьованої європейської системи мають міжнародний характер, а тому можна легко провести паралелі між «Cambridge English Qualifications» та сертифікаційним іспитом з польської мови як іноземної, оскільки вимоги до обох видів оцінювання однакові. Ці основні елементи: «слухаю і розумію», «читаю і розумію», «комунікую», «розмовляю», «пишу».

Так, на рівні B2 учень/студент повинен: 1) розуміти відносно довгі висловлювання, стежити за складними елементами тексту, розуміти більшість фільмів із стандартною мовою озвучення, розуміти більшість медійних матеріалів іноземною мовою (у нашому випадку – польською); 2) розуміти тексти із сучасною проблематикою, вміти висловлювати власну думку, розуміти сучасну літературну прозу; 3) вільно спілкуватися з носієм польської мови як іноземної, вміти відстоювати власну позицію і розмовляти на побутові теми; 4) висловлювати думку чітко і виразно, вміти розповісти про власні захоплення та зацікавлення, вміти перерахувати плюси та мінуси поставлених проблем; 5) вміти писати есе, звіт, інформативний текст і надавати письмові аргументи, офіційні та особисті листи, описувати власні враження [1].

З огляду на цю пропозицію структурування сертифікаційного іспиту, зазвичай він ділиться на усну та письмову частини. Основний блок письмової частини іспиту складають аудіювання, читання, граматичні завдання і перевірки словникового запасу на вказану тему. До цього типу завдань зараховуємо вправи «Правда чи неправда», завдання багаторазового вибору, поєднання фрагментів, вставлення пропущених висловлювань чи фрагментів тексту, вибір назв абзаців тощо. У граматичній частині важливим є вміння трансформувати речення,

вставляти необхідні граматичні форми, парафразувати, будувати текст з запропонованих елементів. Це дидактичне різноманіття допомагає оживити заняття з польської мови як іноземної, поглибити рівень завдань. Натомість у лексичних видах завдань переважає практика побудови визначення із вживанням необхідної для цього термінології, поєднання понять із прикладами їх вживання, виправлення лексичних та стилістичних помилок. Для підтвердження рівня B2 учень/студент повинен володіти значним запасом спеціалізованої лексики.

Усна відповідь на сертифікаційному іспиті оцінюється за такими критеріями: можливість вільно висловлюватися на задану тему, структурованість та адекватність висловлювання, граматична правильність, вимова та інтонація, загальне враження про комунікативні здібності [1].

Підсумовуючи, варто підкреслити необхідність застосовувати європейські освітні стандарти викладання та вивчення польської мови як іноземної з метою підготовки до сертифікаційного іспиту на підтвердження рівня мовних знань. Відтак цей дороговказ є цінним методичним опрацюванням для вищих шкіл України та Європи.

Список використаної літератури

1. *Europejski system opisu kształcenia językowego: uczenie się, nauczanie, ocenianie*. URL: http://ifp.univ.rzeszow.pl/dydaktyka/dydaktyka_9/Urszula_Kopec_D9.pdf (дата звернення: 15.03.2026).
2. *Omówienie międzynarodowych standardów językowych*. URL: <https://www.cambridgeenglish.org/pl/exams-and-tests/cefr/> (дата звернення: 16.03.2026).
3. Wiącek M. *Europejski system opisu kształcenia językowego (CEFR)*. Taalhammer: encyklopedia. URL: <https://www.taalhammer.com/pl/europejski-system-opisu-kształcenia-jezykowego-cefr/> (дата звернення: 15.03.2026).

Людмила Ткач,
доктор філологічних наук, професор;
Ангеліна Логош,
магістрантка